SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 95.) DINGSDAG DEN 29sten NOVEMBER. (Ao. 1825.)

PARAMARIBO.

ZEE-TYDING.

BINNENGEKOMEN.

De Engelsche Schoener *Lady Ward*, Kapt. R. READ, van *Barbados.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van September 1825.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 3den September.* De graaf *van Liverpool* is van zijne reis op het vasteland terug gekeerd.

—Binnen weinige dagen moet te Portsmouth van stapel loopen Zijner Majesteits schip *Princess Charlotte* van 140 stukken.

—Volgens de laatste brieven van Lissabon is er een zeer lang koninklijk besluit in het licht gekomen, waarbij een aantal maatregelen van politie verordend worden, betrekkelijk vreemde reizigers en het visiteren van schepen bij hunne aankomst en vertrek uit de havens van Portugal, ten einde te waken tegen landloopers, boosdoenders en andere verdachte personen.

—Met de laatste paketboot van Jamaika verneemt men, dat aldaar een gerucht liep, dat Cuba door de Franschen in bezit genomen was.

—Van Monte Video schrijft men, den 15 Junij, dat de portugesche admiraal *Lobo* van daar dien dag naar Buenos-Aijres vertrokken is, om aan dat Gouvernement kennis te geven, dat, zoo de inwoners van Buenos-Aijres de patriotten van wapenen en geld blijven voorzien, dadelijk Brazilien het den oorlog aandoen en de rivier blokkeren zal.

Den 15 Junij is de eerste expeditie met troepen van Rio-Janeiro te Monte-Video aangekomen. Toen was alles er rustig en de Insurgenten schenen onderling oneens te zijn; zij hadden gebrek aan het noodig geweer en bevonden zich zonder orde of tucht. Het gouvernement van Buenos-Aijres, zegt men, ontkent van in eenige betrekking met hen te staan.

FRANKRYK.

PARYS, *den 4den September.* Blijkens het officieel verslag van het gebeurde op het eiland St. Domingo, ter gelegenheid van de jongste onderhandelingen, welke met het bekrachtigen van 's Konings ordonnantie door den Senaat zijn geëindigd, heeft de fransche onderhandelaar geenzins aangenomen eene houding, door welke de president van Haïti zich vernederd zoude hebben kunnen rekenen, en heeft hij zelfs den wensch uitgeboezemd, dat Spanje eerlang het menschlievend voorbeeld van Frankrijk in dezen mogt volgen. Alles is met de meeste deftigheid en waardigheid behandeld, en men mag hopen, dat een gewenscht vertrouwen van de zijde van Haïti eenen heilzamen invloed zal hebben op den franschen handel en de fransche nijverheid.

Zeer merkwaardig is de proclamatie van den president *Boyer* aan de inwoners van Haïti, welke gisteren door den *Moniteur* aan deszelfs lezers is medegedeeld. Zij luidt, onder andere, als volgt: » Voor 22 jaren hebben onze moed en onze heldhaftige daden dit land tot den rang van eenen onafhankelijken Staat gebragt. Aan onzen roem ontbrak nog alleen eene zegepraal; de fransche vlag begroet echter heden dezen vrijen grond en heiligt de wettigheid van onze vrijstelling. Eene ordonnantie van *Karel X* erkent *de geheele en volkomene onafhankelijkheid* van uw der gouvernement. Dit stuk wettigt voor het oog der wereld den rang, in welken gij-

lieden u hebt geplaatst, en waartoe de Voorzienigheid ulieden heeft geroepen. Handel en landbouw zullen zich uitbreiden; kunsten en wetenschappen zullen uwen loopbaan veraangenamen. Houdt u aan uwe nationale instellingen, en brengt, door uwe eensgezindheid, de genen, welke ulieden in het vreedzaam bezit uwer regten zouden willen verontrusten, tot wanhoop.— Soldaten, gij hebt u verdienstelijk gemaakt aan het vaderland; gij zijt steeds gereed geweest, om hetzelve te verdedigen en zijt uwe verpligtingen getrouw nagekomen. Uw vertrouwen in het hoofd van den Staat is de schoonste belooning voor zijne standvastige zorg voor den voorspoed en den roem van het gemeenebest.— Inwoners van Haïti, maakt u de plaats waardig, die gij thans onder de natien bekleedt, dan zult gij, gelukkiger dan uwe vaderen, welke ulieden in den jammerlijksten toestand achterlieten, uwe kinderen de schoonste erfenis nalaten: *eendragt van binnen, vrede van buiten; een bloeijend en geëerbiedigd vaderland.*"

De eigenlijken monarchalen zijn ten uiterste te onvrede met dezen loop van zaken, en met de nieuwe betrekking van Frankrijk met een van deszelfs voormalige kolonien;— met Negers;— en wel met een gemeenebest van Negers.— De bedoelde partij tracht dan ook reeds bij voorraad de voorgenomene geldleening langs allerhande wegen te bemoeilijken.

—Men meldt van eene officiele zijde, dat de drie gezanten van Haiti, welke met den kapitein *Mackau* herwaarts zijn gekomen, alleen belast zijn met het onderhandelen van eene geldleening, ter betaling van de gevorderde 150 millioenen; men is ter beurze benieuwd naar het onthaal, 't welk deze onderneming zal vinden.

Z. M. heeft den kapitein *Mackau* tot den rang van Schout-bij-nacht verheven.

SPANJE.

MADRID, *den 23 Augustus.* De officiele courant van Madrid heeft, bij de bijzonderheden van den opstand van *Bessières*, nog de volgende gevoegd:

Don *Valerio Gomez* geleidde de drie compagnien van het regiment van Santiago in de rigting van Guadalaxera en Brihuega. *Bessières* was, in den nacht van den 15den uit Madrid getrokken, na verschillende commissarissen in de provincie Guadalaxara te hebben gezonden, om aldaar de gemoederen op te ruijen, door het ongerijmde gerucht alom uit te strooijen, dat de steen der constitutie te Madrid hersteld was en dat de Koning van Spanje zich naar Frankrijk begaf.

De drie compagniën, de list vernomen hebbende, welke men gebezigd had, om hen uit Jetafe te lokken, verlieten derzelver trouwloozen bevelhebber, welke, met vier officieren en vijf of zes soldaten, de vlugt nam en zich met *Bessières* te Brihuega vereenigde. Te Cuença ontwapende *Bessieres* 50 man van de provinciale militie. Hun officier bood den edelsten wederstand aan de verleidingen van *Bessières*, om hem tot zijne partij over te halen, en één eenig soldaat volgde hem.

Eenige koninklijke vrijwilligers, door de leugenachtige vertelligen van *Bessieres* bedrogen, welke daarenboven van den geheiligden naam van Z. M. misbruik maakte, verwijderden zich te Brihuega, met *Bessières*, van waar laatstgemelden, in den nacht van den 18den, met 270 man, onder welke zich 25 a 30 ruiters bevonden, vertrok, den weg naar Siguenza inslaande.

De Graaf *de Espanna* bekwam, gelijk reeds gemeld is, bevel, om *Bessieres* te vervolgen. Men vernam dat *Bessieres* op Riasa marcheerde, en de Koning gelastte, dat 100 grenadiers van de infanterie der Koninklijke garde, even zoo vele provinciale grenadiers en 30 garde-du-corps en 30 jagers der koninklijke garde kavalerie, onder bevel van den kolonel don *Pedro Sompère*, van San Ildefonso moesten vertrekken, ten einde zich naar dat punt te begeven. Deze vertrokken indedaad op den eersten.

Bessieres durfde niet binnen Siguenza trekken, en werd, vóór dat hij in die stad aankwam, door allen, die hem gevolgd waren

verlaten, op 22 a 23 ruiters na, die zich naar den kant van het gebergte van Rebollar en Valdemerinas begaven.

Hierop werden *Bessieres* en zijne aanhangers bij koninklijk besluit van den 21sten, verraders des vaderlands verklaard, met bevel dat zij, gevangen wordende, zonder verderen form van proces, onmiddelijk de doodstraf zouden ondergaan. [*Men weet reeds uit de Parijsche telegrafische berigten, dat hij, volgens den* Moniteur, *op den 23sten, en volgens de* Etoile *op den 25sten, met zeven der zijnen in handen van het gouvernement is vervallen, en zijn lot heeft ondergaan.*]

Ook heeft de policie eergisteren den priester sacristain (koster) van het klooster van Jezus, zijnde de thesaurier van de partij van *Bessieres*, gevat, welke van eene som voorzien was van 200,000 realen in goud, voor de loopende uitgaven. Doch het belangrijkste van deze arrestatie is, dat uit bij dien monnik gevonden papieren blijkt, dat de kapittels van alle de hoofdkerken in Spanje, en een goed getal rijke kloosters van de orden der Kathuizers, die van St. Bernard, St. Jeronimus, St. Augustinus, St. Basilius, zich gequotiseerd hebben tot het bijeen brengen van eene som van 14 millioenen realen, met welke men de kosten van het plan moest bestrijden, waarvan de volvoering aan *Bessieres* was opgedragen, en omtrent hetwelk de papieren van den koster mede eenige inlichting verspreiden.

EDICTALE CITATIE.

Uit krachte van zekere opene brieven van beneficie van Inventaris, met de clausule van relief voor zoo veel des noods, verleend door den Hove van *Civiele Justitie der Kolonie Suriname* in dato 22 Julij 1825, aan GEORGE CHRISTIAAN BENJAMIN WEISSENBRUCH en JAN PLANTEAU, als Executeuren in den Boedel en nalatenschap van wijlen JAN DE VRIES.

Zoo worden door mij Ondergeteekende Eerste Exploicteur der voorsz. Kolonie, bij openbare Edicte *ad valvas Curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvare bij deze alle buitenlandsche Crediteuren van den Boedel van wijlen JAN DE VRIES, en alle anderen die de voorsz. brieven van beneficie van Inventaris eenigzins mogten inpugneeren, en de daar jegens opposeeren, en die zich als Crediteuren of Legatarissen van de meer genoemde JAN DE VRIES zullen willen of mogen funderen, omme te compareeren ter eerste geprivilegeerde rolle van welgemelden Hoven van *Civiele Justitie der Kolonie Suriname*, welke gehouden zal worden in de maand Julij 1826, ten einde de Impetranten te zien dienen van Inventaris en prisatie ten overstaan van Heeren gecommitteerde Raden uit voorsz. Hove geformeerd, en voorts om voorsz. brieven van beneficie van Inventaris met de clausule van relief des noods te zien interrineren ofte dezelve te debatteeren, met intimatie dat het zij dezelve compareeren of niet, nogthans zoo wel tot interrinement der voorsz. brieven als anderzints zal worden voort geprocedeert naar rechten.

En op dat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, zoo heb ik deze gepubliceerd als na stijle aan *Paramaribo* dezen *26 November 1825.*

N. L. BRAAM.
Eerste Exploicteur.

EDICTALE CITATIE.

Uit krachte van de acte tweede default met admissie tot eene derde daging in dato 11e. November 1825, verleend door den *Hove van Civiele Justitie der Kolonie Suriname*, aan JACQUES LAMBERTUS DE BYE, in qualiteit als gemachtigde van MARTHEIN TDLOHREG, NICOLAAS PETRUS TDLOHREG en PHILIPUS ANDREAS TDLOHREG, in relatie als Erfgenamen van den Boedel wijlen S. A. GERHOLDT blijkens Testamentaire dispositie alhier in dato 25e. Julij 1803, ten overstaan van den destijds gezworen Klerk J. C. VINCKE en getuigen gepasseerd impetrant van Edictale Citatie ter eenre.

Zoo worden door mij Ondergeteekende

Eerste Exploicteur der Kolonie Suriname voor de derde maal bij openbare Edicte *ad valvas Curiæ* gedagvaard, gelijk ik dagvaard bij dezen, alle bekende en onbekende buitenlandsche Crediteuren van den Boedel S. A. GERHOLDT, welke vermenen eenige actie of pretentie tot lasten van voorsz. Boedel te competeeren uit wat hoofde en oorzake zulks ook mogte zijn, omme te compareeren ter geprivilegeerde Rolle van den *Hove van Civiele Justitie der Kolonie Suriname*, welke zal gehouden worden in de maand Julij 1826, ten einde de impetrant qq. te zien dienen van acte tweede default en derde daging als naar rechten.

En op dat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd als naar stijle.

ACTUM *Paramaribo dezen 26 November 1825.*

N. L. BRAAM.
1ste Expltr.

ADVERTISSEMENTEN.

TRANSPORTEN.

Den 15e. November 1825. L. C. VAN MENTUA, aan H. M. VAN LOBBRECHT, van de helfte van 't Erf en Gebouwen, aan de groote Combeweg, bekend onder No. 7.

» 18e., EERSTE EXPLTR., aan J. NEGELE, van 't Huis en Erf op de hoek van de *Prince* en *Timmerman Straaten*, bekend onder Lt. D. No. 829.

» 22e., PIETER WM. THOMASZ., aan W. A. HELCUS, voor JACQUES VICTOR ANDREAS HELCUS, van 't afgebrande Erf en Steenevoeten, aan de *Keijzer Straat*, La. B. No. 113.

» 24e., VENDUE MEESTER aan THEODORUS VAN BOMMEL, van 't Huis en Erf, aan de *Graave Straat*, tot aan de *Sommelsdijks Kreek*, La. A. No. 7.

Paramaribo den 28e. November 1825.

C. F. STEINHARD.
B. en C.

WEESMEESTEREN DER PORTUGEESCHE ISRAëLITISCHE Gemeente DEZER KOLONIE, zullen aanstaande Donderdag den 1ste December, namiddag om vier uren, ten Sterfhuize van den Wel Edele Heer MONSANTO FILS, publiekelijk verkoopen, deszelfs nalatenschap bestaande in eenige Meubilen, Huisraden, Winkelwaren, Dranken, drie koppen Slaven met namen CODJO, zijnde een Timmerman, LONDON, en ORRIETTE Huismeid, en verders dat ten voorschijn zal worden gebragt, als mede een aanzienlijke partij fransche, hollandsche, engelsche en andere Boeken, alle aankomende voorm. Boedel.

Voorts nog de nalatenschap van wijlen MOZES HOëB BRANDON.

Paramaribo den 24e. November 1825.

MOSES DASILVA SOLIS.
Gezw. Klerk.

De Publieke Vrijwillige Verkoopingen zullen den 10den December eerstkomende eindigen, om den 25 Januarij 1826 weder te worden aangevangen.

Paramaribo den 22e. November 1825.

T H Y M.
Ontv.

Te bekomen alle weken 3 á 4 bosten Banannen op de Plant... *Klein Lunenburg* in de *Warapp...* *Kreek* en op de Plantage *Goozen* *Groot Matappica.* Adres ten Kanto... van

S. M. KLEIN.

Wissels op *Amsterdam*, 3 maand... na zigt, tot het bedrag ... *f* 20,000 Ned. Kt., te bekomen ... den Ondergeteekenden; — Verzegelde ... boden zullen te zijnen Kantore ... aangenomen tot Woensdag den ... November 1825 des voormiddags te ... uren.

SALOMON DE LA PARRA p. en qq.

Ter dezer Drukkerij te bekomen: Holl. Cognossementen.

Ordinaire Hollandsche en Engelsche ... sels.

Wissels voor Uitgaande Regten.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkerij van de Erven C. J. ...